Cinc anys després: i ara què? (I) Deu lliçons de l'11-S i de l'1-O

written by Joan Fonollosa | 8 d'octubre de 2022

Aquest és el primer de dos articles on voldria analitzar com es veuen les coses des de la meva perspectiva independentista després de les celebracions de l'11 de setembre i del 1r d'octubre. En aquest article comentaré les lliçons que aquestes celebracions ens han deixat i en el segon article faré una proposta de com crec que cal actuar a partir d'ara per aconseguir la independència. Espero que aquestes aportacions siguin d'utilitat per a algú. I estaria força bé si "algú altre" en prengués nota.

1. **L'independentisme és ben viu**

Malgrat el desencís, malgrat els intents d'uns i altres per desanimar-nos, malgrat tots els "A por ellos", totes les represàlies i totes les desqualificacions, el poble encara hi és. Cert que les 700.000 persones de l'11-S queden lluny dels dos milions que vam arribar a ser, però no deixa de ser la manifestació post pandèmia més gran d'Europa. El poble segueix dempeus, i de suflé res de res. El desig d'independència continua intacte.

2. Els partits i els polítics actuals ja estan amortitzats

A hores d'ara ja és força clar que cap dels partits (i bona part dels polítics) actuals serveix per a la independència. Ni ERC ni la CUP, que òbviament no estan per la feina, però tampoc Junts serveix. I, amb comptadíssimes excepcions, els seus dirigents, diputats i etcètera, tampoc. Al Paral·lel vaig veure més d'una pancarta amb un text ben explícit: amb variants totes incloïen la frase "Aneu a la merda". I ningú ho va trobar estrany ni fora de lloc ni va fer res que no fos

aprovar-la o, com a molt, no fer comentaris. És clar que calen eines noves: cap partit dels que tenim ara es pot reciclar i els pocs polítics aprofitables només ho són per a papers secundaris.

3. U d'Octubre, ni oblit ni perdó

Jo crec que és la frase que he sentit repetida més vegades, fins i tot per damunt dels clàssics crits d'independència. El record és ben viu i cal suposar que quan es torni a repetir una cosa semblant –que es repetirà– serà ben diferent. Les mítiques "miradas de odio" i el no menys mític "comando Fairy" seran ben diferents. I allò de ni un paper a terra quedarà lluny, molt lluny, força més lluny que Urquinaona.

4. A Puigdemont se li acaba el temps (si és que no se li ha acabat ja)

El dia 11 de setembre érem 700.000 persones, 100.000 segons la guàrdia urbana. El 1r d'octubre, 60.000, o 11.000 segons la guàrdia urbana. No vull ara discutir quina d'aquestes xifres s'acosta més a la realitat; el que vull és constatar una cosa en la qual les dues estimacions estan d'acord: al passeig Lluís Companys hi va anar una desena part de gent que al Paral·lel. El president Puigdemont i el seu cada cop més eteri Consell per/de la República només convenç a un de cada deu independentistes. Sense comentaris.

5. Qui va dissenyar l'acte del passeig Lluís Companys?

I ja que parlem de l'acte del primer d'octubre. Qui redimonis va dissenyar l'escaleta dels parlaments? No es pot tenir a la gent més dues hores a peu dret, en ple sol, aguantant uns discursos llargs, repetitius, avorrits i plens de tòpics suats. I més sabent, com s'havia de saber després de l'onze, que la majoria seria gent gran. El resultat és que molta gent se'n va anar abans del parlament del president, l'únic a qui la gent va prestar realment atenció. Com se sol dir, amb aquests amics no em calen enemics. I ara digueu-me mal pensat:

hi té res a veure amb això que en Jordi Sánchez es bellugués per allà com un dels capitostos de l'organització?

6. Elogi de Carme Forcadell

Els xiulets a Carme Forcadell han estat motiu de controvèrsia; fins i tot el president Puigdemont ho ha lamentat en un llarg enfilall de piulades que s'hauria pogut ben bé estalviar, almenys per dir això. Tot plegat em sembla una greu manca de cultura democràtica: la possibilitat de rebre xiulades "entra en el sou" quan hom es fica en política. I si no s'està disposat a rebre-les, millor plegar. En aquest sentit, tot declarant-me com un dels que van xiular, no em reca fer públic el meu reconeixement més sincer per la valentia i l'honradesa de la presidenta Forcadell que va tenir l'honestedat de ser-hi i prendre la paraula. I la seva frase final d'acceptació va ser simplement per treure's el barret. Quin contrast amb altres que no van donar l'oportunitat de ser xiulats, simplement perquè no hi eren!

7. On eren els joves?

Sembla que aquest és un tòpic que es va instal·lant en les anàlisis d'aquests actes: no hi havia joves; *ergo* la independència ja no "mola", ja no els interessa. Permeteu-me discrepar: en primer lloc, sí que n'hi havia de joves, per bé que no tants com correspondria segons la piràmide d'edat. Però el cas és que cinc anys són molts anys quan en tens 15 o 20, fins i tot 30. Fa cinc anys ells eren massa joves per avaluar degudament les conseqüències d'allò que en molts casos van fer acompanyant encara els pares. Sumeu-li els efectes negatius del tsunami i la repressió, afegiu-hi les hormones desbocades dels més joves i l'entusiasme poc reflexiu de la joventut. I els que ara ronden els 30 o 40 segurament ja tenen una o dues criatures petites a les quals millor deixar tranquils a casa que dur-los a fer un paperot que a parer seu és inútil. El que ells han vist és que tot allò no ha servit de res, que ens han enganyat i que, en definitiva, a parer seu va ser més útil

Urquinaona que tots els Onzes. La conclusió és que els joves no eren allà massivament, però continuen sent-hi en la lluita per la independència, només que busquen altres eines.

8. Cal un líder, que ningú no sap qui serà

Això és una revolució: un poble s'ha afartat del sistema polític i ha decidit canviar-lo; i com que no troba eines democràtiques per fer-ho, es revolta. Però una revolució, si no vol esdevenir un caos descontrolat amb greus conseqüències de tota mena, necessita un líder. Algú sensat, creïble, que sàpiga com fer les coses. El problema és que el líder no ho és perquè algú se'n proclami ni perquè l'hagi designat ningú: hi ha persones a qui les circumstàncies han col·locat en la posició adequada i es tracta que aquesta persona tingui les qualitats necessàries. Val a dir que hem tingut molt mala sort en aquest punt: Colom, Carod, Laporta, Carretero, Vila d'Abadal i Mas, cadascun al seu moment han estat en la posició adequada, però tots han fracassat, tot i que per causes ben diferents uns dels altres. En aquests moments qui està en la posició adequada és el president Puigdemont, però –torno al punt 4– no ho està fent bé, ni de lluny, i tal com van les coses tinc dubtes molt seriosos que encara sigui a temps de revertir-ho. I si això és així, cal trobar qui ho farà. Candidats n'hi ha; ja veurem què passa.

9. Hi ha moltes iniciatives, però cap de clara

Si l'anàlisi del punt anterior és certa –i la realitat és que molta gent la comparteix– cal fer foc nou. La iniciativa de l'ANC d'una llista cívica és una possibilitat. Tothom, a més, repeteix com un mantra una cosa molt certa: cal la unitat; si anem per separat no farem res. El problema que és tothom, després de cridar unitat afegeix en veu baixa "la meva unitat és la bona". En els darrers dies (i no és broma) he rebut per diverses vies fins a vuit propostes diferents més o menys serioses de "llistes unitàries". Suposo que no cal afegir res més: sobra bona voluntat i manca humilitat. Segurament caldrà

deixar que totes aquestes iniciatives vagin confluint fins que només en quedin dues o tres –difícilment s'aconseguirà que en quedi només una– i unes eleccions triïn la definitiva amb el corresponent líder.

10. Què cal fer?

Un altre punt que sembla que també s'està fixant en el relat oficial és que això de la independència és molt difícil, entre altres coses perquè Europa ens deixarà tirats i tots sols no podrem res contra tota la força d'un estat amb tots els seus recursos. Això no és cert: de fet ja ho vàrem aconseguir ara fa cinc anys i si no va reeixir va ser perquè qui ho havia de liderar es va fer enrere amb una excusa molt bona: no volia morts. Doncs deixeu-me que us ho digui clarament, que ja som grandets tots plegats: n'hi haurà, de morts, i el primer serà dels nostres. I pel que fa a Europa cal tenir una cosa molt clara: les relacions internacionals no van de drets humans, ni de democràcia, ni de justícia ni de res de tot això: aquests són uns arguments que van molt bé per vendre unes decisions preses per altres motius, bàsicament econòmics. Per tant, és aquí on ens hem de centrar; arguments en tenim i molt potents.

En un segon i darrer article d'aquesta sèrie miraré de concretar una mica més la proposta.